

УДК 930.2:930.25(477)“1991/2011”

О. О. МАВРІН*

АРХЕОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ У 1991–2011 РОКАХ

Висвітлено археографічну видавничу діяльність центральних державних архівних установ України за перші 10 років незалежності нашої держави. Акцентовано увагу на спільних виданнях архівів із вітчизняними академічними установами і вишами та зарубіжними інституціями.

Ключові слова: центральні державні архівні установи; археографічна видавнича діяльність; пам'ятки; архівні і бібліотечні фонди; епістолярна спадщина; збірники документів і матеріалів.

Перше десятиліття незалежності України виявилось надзвичайно плідним для вітчизняної археографії періодом. У жовтні 1987 р. Президія Академії наук УРСР своїм рішенням відновила діяльність Археологічної комісії. Наступного 1988 р. відбулася Республіканська археографічна нарада, на якій розглядалися ключові питання розвитку академічної археографії.

На базі відновленої у 1987 р. Археологічної комісії у 1991 р. був створений Інститут української археографії у складі АН УРСР. Саме нагальні проблеми збирання, вивчення, наукового опрацювання й публікації писемних пам'яток історії та культури українського народу, творчої спадщини видатних політичних і культурних діячів минулого та різнопланових писемних джерел, які стосувалися багатьох видатних подій, що відбувалися в багатовіковій історії нашого народу, спонукали до прийняття цього рішення¹.

У матеріалах до Всеукраїнської наради “Українська археографія сьогодні: проблеми і перспективи” було сформульовано основні завдання української археографії та конкретні напрями діяльності. Об'єктом досліджень визначено “...всю багатоаспектну писемну спадщину, яка зберігається в архівах, бібліотеках, музеях і охоплює всі сфери розвитку української культури та науки, всі типи і види документів, будь-коли складених на території України, а за її межами – про Україну, або складених українцями, які зробили вагомий внесок у розвиток світової культури”².

* Маврін Олександр Олександрович – кандидат історичних наук, заступник директора Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України.

Активною і досить плідною в цей період була і видавнича діяльність центральних державних архівних установ, які у співпраці з академічними інститутами або самостійно здійснювали публікацію як традиційних збірників документів і матеріалів, так і видання окремих пам'яток. Ця робота велася також і за планами, розробленими в попередні періоди, у т. ч., за завданнями, визначеними в 1940–1980-ті роки³.

Ця стаття є систематизованим нарисом археографічної видавничої діяльності центральних державних архівних установ України за перші 10 років незалежності нашої держави. Нарис складений на основі бібліографічного покажчика “Видання державних архівних установ України 1991–2006”⁴ та щорічника “Видання державних архівів України” за 2007–2012 рр., а також публікацій на сайті Державної архівної служби України.

Спільні видання центральних державних архівних установ України

Першим спільним виданням стала публікація документів “Селянський рух на Україні 1569–1647 років” (1993) [ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, Інститут історії України, Інститут українознавства [суспільних наук]]⁵. За участі українських архівів, ЦДАВО України та СБ України, спільно з російськими державними архівами підготовлено видання “Нестор Махно” (2006)⁶ із серії “Крестьянская революция в России. 1902–1922 гг.: Документы и материалы”. Також за участі ЦДАВО України підготовлено каталог виставки архівних документів та раритетних видань: “Українська дипломатія: перші кроки на міжнародній арені” (2006)⁷.

Документи про Другу світову війну представлені у збірниках: “Волинь і Полісся: УПА та запілля, 1943–1944” (1999)⁸ [ЦДАВО України], “Київ у дні нацистської навали: За док. радянських спецслужб” (2003)⁹ [Галузевий державний архів СБ України, Інститут історії України, ЦДАГО України], “Бабий Яр: человек, власть, история” (2004)¹⁰ [Державна архівна служба України], “Архіви окупації”¹¹ (2006) [Державна архівна служба України], “Голод в Україні 1946–1947 років”¹² (ЦДАГО України, ЦДАВО України, Інститут історії України).

На електронних носіях архівні установи підготували видання, присвячені річницям державного значення: “Документи державних архівів України до 50-ї річниці входження Криму до складу України” (2004)¹³ [ЦДАГО України, ЦДКФФА України], “Документи до 70-річчя перенесення столиці України з Харкова до Києва” (2004)¹⁴ [ЦДАВО України, ЦДАГО України, ЦДКФФА України], “Конституція України: шлях державотворення” (2006)¹⁵ [ЦДАВО України, ЦДАГО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДКФФА України].

Крім документів з історії України, готувалися видання, присвячені українсько-канадській співпраці урядових структур і громадських

кіл – “На скрижальях історії” (2003)¹⁶ [ЦДАГО України, ЦДАВО України, ЦДАМЛМ України], а також співпраці української діаспори зі студентами-емігрантами – “В ім’я майбутнього нації” (2005)¹⁷ [ЦДАВО України, ЦДАГО України].

У спільних проектах архівних установ особлива увага приділялася творчій, епістолярній та мемуарній спадщині видатних українських діячів: Олеся Гончара¹⁸, Федора Шевченка¹⁹, Всеволода Петріва²⁰, Софії Русової²¹ та Симона Петлюри²².

Видання Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України

Спільно з Інститутом історії України ЦДАВО України здійснює публікацію документів у відповідності до специфіки власних фондів. Протягом 1992–1993 рр. було видано 2 збірники документів про голодомор: “Колективізація і голод на Україні 1929–1933”²³ та “Голод 1921–1923 років в Україні”²⁴, а також “Ми б’ємо в Великий дзвін...”. Голодомор 1932–1933 рр. очима української діаспори” (2008)²⁵. Видано також 2 збірники про національні меншини на території України: “Німці в Україні. 20–30-ті рр. ХХ ст.”²⁶ (1993) [Спільно з Інститутом національних відносин і політології] та “Греки на українських теренах” (2000)²⁷.

Зі здобуттям незалежності України основна увага зверталася на проблеми дослідження архівних і бібліотечних фондів в Україні та за її межами. У зв’язку з цим були підготовлені такі видання: “Українські культурні цінності в Росії: Перша спроба повернення. 1917–1918” (1996)²⁸ [Інститут історії України], “Українські культурні цінності в Росії: на шляху до діалогу. 1926–1930”²⁹ (2002) [Інститут історії України], “Бібліотеки Києва в період нацистської окупації” (2004) [Інститут української археографії та джерелознавства]³⁰. Варто відзначити три томне видання “Нагороди України. Історія, факти, документи” (1996)³¹ [Інститут історії України, Інститут української археографії та джерелознавства, Інститут національних відносин і політології], “Гроші в Україні: Факти і документи” (1998)³² [Інститут історії України].

Найбільше документів ЦДАВО України опублікував з історії УНР: “Український національно-визвольний рух: березень-листопад 1917 року” (2003)³³ [Інститут історії України], двохтомники “Українська Центральна Рада” (1996–1997)³⁴ [Інститут історії України] та “Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. 1918–1920” (2006)³⁵ [Інститут історії України]. Крім публікації документів державних органів влади УНР видавалися і спеціальні збірники: “Мирні переговори між Українською державою та РСФСР 1918 р.” (1999)³⁶ [Інститут історії України], “Перший Всеукраїнський Православний Церковний Собор УАПЦ, 14–30 жовтня 1921 року” (1999)³⁷

[Інститут української археографії та джерелознавства]. Продовжуючи тематику видань історії УНР, варто назвати видання С. Наріжного “Українська еміграція: Культурна праця української еміграції. 1919–1939” (1999)³⁸. До 125-річчя від дня народження С. Петлюри 2004 р. ЦДАВО України спільно з Національним музеєм історії України та Бібліотекою імені Олега Ольжича підготував виставку “Симон Петлюра – лицар Української революції” та видав ілюстрований каталог (2004)³⁹. Спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського архів підготував покажчик “Документи про Шовгенових та Теліг у фондах Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України” (2006)⁴⁰. Заслуговує на увагу упорядковане та видане листування Є. Чикаленка і В. Винниченка 1902–1929 рр. (2010)⁴¹ та збірник документів “Сільське господарство УРСР та його наукове забезпечення у 1940–1946 роках” (2012)⁴², підготовлені за участі ЦДАВО України.

Окремо варто зупинитися на довіднику за фондами рейхсміністра окупованих східних територій Європи під час Другої світової війни Альфреда Розенберга у ЦДАВО України, підготовленому Н. Кашеvaroвою та Н. Малолетовою – “Деятельность Оперативного штаба рейхс-ляйтера Розенберга в оккупированной Европе в период Второй мировой войны” (2006)⁴³.

Видання Центрального державного архіву громадських об’єднань України

У відповідності до тематики фондів ЦДАГО України здійснює видання різнопланових збірників. З історії комуністичної партії видано протоколи Другого з’їзду КП(б)У⁴⁴ (1991) [Інститут національних відносин і політології], довідник “Комуністична партія України: з’їзди і конференції” (1991)⁴⁵ [Інститут національних відносин і політології], “Третій з’їзд КП(б)У” (2002)⁴⁶ “Четверта конференція КП(б)У” (2003)⁴⁷, “Політбюро ЦК Компартії України: історія, особи, стосунки (1918–1991)” (2005)⁴⁸. Крім видання документів КП(б)У необхідно відзначити видання вибраних творів М. О. Скрипника⁴⁹ (1991) [Інститут національних відносин і політології], збірника у 2-х частинах “У лещатах тоталітаризму. Перше двадцятиріччя Інституту історії України НАН України”⁵⁰ (1996) [Інститут історії України], збірника документів і матеріалів “За сценарієм ДПУ (Кримінальна справа “Українська революційно-демократична спілка”)” (2004)⁵¹ [Інститут історії України].

До історії комуністичної партії та державних інституцій можна віднести: видання про Чорнобиль у 2-х книжках “Чорнобиль: проблеми здоров’я населення” (1995)⁵² [Інститут історії України], збірник документів “Пам’ять Биківні” (2000)⁵³, підготовлений за участі Інституту

історії України, та збірник документів “Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: Злочин влади – трагедія народу” (2008)⁵⁴.

У виданнях архіву представлена епістолярна спадщина наукових, політичних та військових діячів України: “Михайло Грушевський: між історією та політикою (1920–1930-ті роки)” (1997)⁵⁵, “Симон Петлюра. Невідомі листи з Парижа як політичний заповіт борцям за самостійну Україну” (2001)⁵⁶, “Визвольні змагання очима контррозвідника (Документальна спадщина Миколи Чоботаріва)” (2003)⁵⁷ “Коновалець Є. “Я б’ю в дзвін, щоб зрушити справу ОУН з мертвої точки...”” (2003)⁵⁸.

Окремо варто зупинитися на виданні, підготовленому спільно з Інститутом національних відносин і політології, – “Національні відносини в Україні у ХХ ст.” (1994)⁵⁹ та з Інститутом історії України – “Провісники свободи, державності і демократії: Документи і матеріали. До 20-ї річниці створення Народного Руху України” (2009)⁶⁰.

Втім, у першу чергу видавнича діяльність архіву спрямована на оприлюднення документів з історії Другої світової війни: про діяльність УВО, ОУН, УПА та партизанську діяльність. Узагальнюючим виданням про Другу світову війну став покажчик, виданий 1998 р.⁶¹ Спільно з Інститутом історії України А. Кентій підготував видання “Українська Повстанська Армія в 1942–1943 рр.”⁶² та “Українська Повстанська Армія в 1944–1945 рр.”⁶³ (1999 р.). Пізніше, разом із Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського було видано 5 томів (від 3-го до 7-го) Літопису УПА: “Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959” (2001)⁶⁴, у 4-х книжках (т. 4–7) “Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б) У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ. 1943–1959 рр.”, кн. 1-а, т. 4-й за 1943–1945 рр. (2002)⁶⁵, кн. 2-а, т. 5-й за 1946–1947 рр. (2002)⁶⁶, кн. 3-а, т. 6-й за 1948 р. (2003)⁶⁷ та кн. 4-а, т. 7-й за 1949–1959 рр. (2003)⁶⁸. З історії УВО та ОУН варто назвати ще збірники: у 2-х томах “Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів” за 1927–1930 рр. (2005)⁶⁹ та “Збройний чин Українських Націоналістів, 1920–1956” (2005)⁷⁰.

Документи про діяльність партизан в Україні представлено у таких виданнях, як-от: “Україна партизанська” (2001)⁷¹, “Від Полісся до Карпат. Карпатський рейд Сумського партизанського з’єднання...” (2005)⁷², “Війна без пощади і милосердя: Партизанський фронт у тилу вермахту в Україні, 1941–1944” за редакцією А. Кентія, та В. Лозицького (2005)⁷³, “Красные партизаны Украины, 1941–1944” (2006)⁷⁴, “Родня. Полиция и партизаны, 1941–1944. На примере Украины” (2011)⁷⁵, а також видання, підготовлене працівниками архіву, – “Партизанская война на Украине: Дневники командиров партизанских отрядов и соединений, 1941–1944”⁷⁶, що вийшло друком у Москві 2010 р.

Окремо слід відзначити [некласифіковані] документальні збірники “Винниченко й українська соціал-демократія” (2008)⁷⁷ та “Українська політична еміграція 1919–1945” (2008)⁷⁸, підготовлені спільно з Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень імені Івана Кураса.

Видання Центрального державного історичного архіву, м. Київ

Серед видань ЦДІАК України основну групу складають публікації актових книг, Архіву Коша Запорозької Січі, документів з історії Гетьманщини, видання, присвячені видатним діячам України тощо.

Як і більшість архівів в Україні, ЦДІАК готує свої видання до публікації спільно з науковими інститутами. Так, “Книга Київського підкоморського суду. (1584–1644)” (1991)⁷⁹, “Актова книга Житомирського гродського уряду 1611 року” (2002)⁸⁰ та “Акти Житомирського гродського уряду: 1590 р., 1635 р.” (2004)⁸¹ підготовлена спільно з Інститутом української мови, а “Руська (Волинська) метрика” (2002)⁸² видана з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського. Видання “Володимирський гродський суд. Подокументні описи актових книг” (2002)⁸³ та “Київський Центральний архів давніх актів. 1852–1943” (2002)⁸⁴ готувалися самостійно. Доцільно звернути увагу на давні акти, представлені у 1-му томі “Історія Теофіпольщини” (2003)⁸⁵ та “Сметные книги города Чугуева 1692–1695 гг.” (2010)⁸⁶.

Фундаментальним завданням архіву є видання “Архіву Коша Нової Запорозької Січі 1734–1775”. Спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського, починаючи з 1994 р., архів підготував опис справ “Архіву Коша Нової Запорозької Січі 1713–1776”, а з 1998 р. розпочато публікацію Корпусу документів: 1-й том (1998)⁸⁷, 2-й том (2000)⁸⁸, 3-й том (2003)⁸⁹, 4-й том (2006)⁹⁰ та 5-й том (2008)⁹¹. До цієї ж категорії можна віднести “Універсали Івана Мазепи 1687–1709” (2002)⁹², “Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687)” (2004)⁹³, “Універсали Павла Полуботка (1722–1723)” (2008)⁹⁴, “Петро Калнишевський та його доба” (2009)⁹⁵, підготовлені спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського та ““Пакти і Конституції” Української козацької держави”, видані спільно з Інститутом історії України та Національною бібліотекою імені В. І. Вернадського (2011)⁹⁶. Необхідно також відзначити збірники документів “Національно-визвольна війна в Україні. 1648–1657” (2008)⁹⁷, “Батурин: сторінки історії” (2009)⁹⁸ та “Именные списки казаков украинских полков, проходящих войсковую службу в 1784–1785 гг.” (2012)⁹⁹.

Представлені видання з історії шляхти в Україні, зокрема: довідник “Правобережна шляхта. Кінець XVIII – перша половина XIX ст.: Список шляхти Волинської, Київської та Подільської губерній, дворянські права якої перевірила Центральна ревізійна комісія” (2002)¹⁰⁰, 5-ти

томне видання “Легітимована правобережна шляхта (кінець XVIII – середина XIX ст.)” (2006)¹⁰¹ та 1-й том “Правобережного гербівника”, де представлена шляхта Васильківського, Таращанського та Звенигородського повітів (2006)¹⁰².

Важливим тематичним напрямом публікації документів залишається епістолярна та мемуарна спадщина видатних діячів України. Це – “Щоденник 1874–1879” В. Кістяківського, виданий у 2-х томах (1994–1995)¹⁰³, листи та документи Сергія Подолінського (2002)¹⁰⁴, історико-архівні нариси Г. В. Папакіна “Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина” (2003)¹⁰⁵, листи-відповіді М. Грушевському (2006)¹⁰⁶ та листування М. Довнара-Запольського з діячами науки України, видане спільно з Гомельським державним університетом (2006)¹⁰⁷.

Оремо варто відзначити каталог “Вірмено-кипчацькі рукописи в Україні, Вірменії, Росії” (1993)¹⁰⁸, підготовлений спільно з Інститутом сходознавства імені Агатангела Кримського та Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського, “Каталог стародрукованих книг, що зберігаються у Центральному державному історичному архіві України у м. Києві” (1999)¹⁰⁹, а також картографічне видання “Україна на стародавніх картах: кінець XV – перша половина XVII ст.” (2008)¹¹⁰ та факсиміле “Сковорода Г. С. Ізраїльський Змій” (2012)¹¹¹.

Видання Центрального державного історичного архіву, м. Львів

Археографічна видавнича діяльність ЦДІАЛ України зазначеного періоду також була плідною та різноплановою. В основу концептуальних засад цієї діяльності були покладені принципи та правила, розроблені в попередні часи. Разом із тим, тут слід відзначити діяльність Інституту суспільних наук АН УРСР у Львові, очолюваного в 1953–1962 рр. І. Крип’якевичем. Саме тоді почала розвиватися співпраця львівських архівістів з установами Академії наук УРСР, закладалися основи подальшої співпраці.

Однією з перших спільних публікацій ЦДІАЛ України з академічними установами: Інститутом історії України, Інститутом суспільних наук часів державної незалежності України став збірник “Селянський рух на Україні 1569–1647 рр. Збірник документів і матеріалів” (Київ, 1993)¹¹².

Серед спільних з іншими, насамперед, академічними установами, публікацій варто назвати такі, що були підготовлені та видані спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України та його Львівським відділенням. Це – “У півстолітніх змаганнях. Вибрані листи до Кирила Студинського (1891–1941)” (Київ, 1993);¹¹³ “Крип’якевич І. Львівська Русь в першій половині XVI ст.: Дослідження і матеріали” (Львів, 1994)¹¹⁴; “Михайло

Грушевський. Щоденник (1888–1894 рр.)” (Київ, 1997)¹¹⁵; “Економічні привілеї міста Львова XV–XVIII ст.: привілеї та статuti ремісничих цехів і купецьких корпорацій” (Львів, 2007)¹¹⁶; “Привілеї міста Львова XIV–XVIII ст.” (Львів, 1998) (За участі ЛНУ імені Івана Франка)¹¹⁷; так само спільно з Львівським університетом ЦДІАЛ України і Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського видали “Привілеї національних громад міста Львова XIV–XVIII” (Львів, 2000)¹¹⁸. У співпраці з Науковим товариством імені Шевченка, Національним музеєм літератури України та Постуляційним Центром Української Греко-Католицької Церкви України ЦДІАЛ України і Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського видали перший том (кн. 1) збірника “Митрополит Андрей Шептицький. Церква і церковна єдність у спадщині митрополита. Збірник документів і матеріалів” (Львів, 1995)¹¹⁹ та другий том (кн. 2) збірника “Митрополит Андрей Шептицький. Життя і діяльність. Церква і суспільне питання. Документи і матеріали 1899–1944” (Львів, 1999)¹²⁰.

Важливою спільною публікацією ЦДІАЛ України і Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського став збірник “Михайло Драгоманов: Документи і матеріали 1841–1994” (Львів, 2001)¹²¹. Спільно з ЛНУ імені Івана Франка та ГО “Інститут Львова” видано працю Д. Зубрицького “Хроніка міста Львова” (Львів, 2002)¹²².

У 2009 р. вийшла друком спільна праця з історичної картографії ЦДІАЛ України та Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського – “Україна на стародавніх картах. Середина XVII–друга половина XVIII ст.: атлас репродукцій” (Київ, 2009)¹²³. Пізніше побачила світ ще одна праця з цієї ж теми – “Рукописні карти XVI–XIX століть. З фондів Центрального державного історичного архіву, м. Львів” (Київ, 2011)¹²⁴.

Плідною виявилася співпраця львівських архівістів із Культурно-містечким фондом імені Митрополита Андрея Шептицького; Українським Католицьким Університетом ім. св. Климентія Папи у Римі та Постуляційним Центром Української Греко-Католицької Церкви у Львові. Результатом спільної роботи стали документальні публікації з історії Галичини: “Головна Руська Рада 1848–1851. Протоколи засідань і книга кореспонденцій” (Львів, 2002)¹²⁵; “Слово Патріарха Йосифа: Документи. Матеріали. Світлина. 1917–1984” (Львів, 2003)¹²⁶; “Митрополит Андрей Шептицький і греко-католики в Росії” (Львів, 2004. Кн. 1. Документи і матеріали, 1899–1917)¹²⁷; “Митрополит Андрей Шептицький. Документи і матеріали 1899–1944” (Львів, 2007. Т. I. Пастирські послання 1899–1914)¹²⁸; “Митрополит Андрей Шептицький. Документи і матеріали 1899–1944” (Львів, 2009. Т. II. Пастирські послання 1918–1939)¹²⁹; “Митрополит Андрей Шептицький. Документи і матеріали 1899–1944” (Львів, 2010. Т. III. Пастирські послання 1939–1944)¹³⁰.

Окремо, за участі Фондації “Андрей” виходили друком за тією ж темою такі публікації: “Листи дітей-сиріт до митрополита Андрея Шептицького” (Львів, 2011)¹³¹ та у львівському видавництві “Свічадо” вийшла праця “Митрополит Андрей Шептицький. Як будувати рідну хату?” (Львів, 2003)¹³².

ЦДІАЛ України співпрацював у справі видання документів і матеріалів з історії України також із Львівським національним університетом імені Івана Франка. Були опубліковані такі збірники: “Мілена Рудницька. Статті, листи, документи” (Львів, 1998)¹³³; “Листи Михайла Грушевського до Михайла Мочульського (1901–1933)” (Львів, 2004) (за участі Інституту франкознавства ЛНУ)¹³⁴. Спільно з Науковою бібліотекою ЛНУ імені Івана Франка видано книгу, присвячену відомому українському історику, архівісту О. Мацюку “Нескінчена подорож: Книга пам’яті Ореста Мацюка” (Львів, 2009)¹³⁵.

У співпраці з Науковим товариством імені Шевченка у Львові львівські архівісти видали збірник документів і матеріалів В. Гнатюка: “Володимир Гнатюк. Документи і матеріали (1871–1989)” (Львів, 1998)¹³⁶.

Прикладом успішної міжнародної наукової співпраці можна вважати видання “Листи Михайла Грушевського до Кирила Студинського (1894–1931)” (Львів; Нью-Йорк, 1998)¹³⁷.

За участі громадської організації “Інститут Львова” видано працю Зіморевича Б. “Потрійний Львів: Leopolis Triplex” (Львів, 2002)¹³⁸.

У співпраці з Львівською обласною державною адміністрацією та Видавничим центром “Пам’ять” на виконання указів Президента та рішень Уряду України було опубліковане документальне видання “Національна книга пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні. Львівська область” (Львів, 2008)¹³⁹.

Видання Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України

Документи діячів української науки і культури представлені публікаціями епістоляріїв та мемуарів: листування В. Вернадського¹⁴⁰, щоденники О. Довженка¹⁴¹, альбом графічних робіт М. Глуценка¹⁴², документи С. Параджанова¹⁴³.

Видання Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного

Кінодокументи, що зберігаються в ЦДКФФА України, представлені анованими каталогами кіножурналів, документальних фільмів і кіносюжетів за загальною назвою “Кінолітопис”: за червень 1945–1955 рр. (2002)¹⁴⁴, за 1956–1965 рр. (2003)¹⁴⁵, “Україна і Друга світова війна 1939–1945 рр.” (2005)¹⁴⁶, за 1896–1939 рр. (2009)¹⁴⁷ та за 1966–1975 рр. (2010)¹⁴⁸.

Таким чином, археографічна діяльність центральних державних архівних установ України в період 1991–2011 рр. охоплювала широкий тематичний та хронологічний діапазон, відповідала на нові виклики та запити суспільства в нових умовах. Разом із тим, гострими залишались питання теоретико-методологічного характеру, узагальнення досвіду археографічної роботи попередніх років, створення ширшого “поля” діяльності із впровадженням новітніх технологій, залучення “неканонічних” типів пам’яток і джерел до опрацювання та публікації. Такі завдання починають все активніше вирішуватись вже у період, що розглядається, і мають серйозні перспективи в подальшому за умов, що науку в архівах вкотре не “ліквідують”.

¹ Див.: Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (1991–2011)/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика, Канадський Ін-т Українських Студій, Альбертський ун-т; ред. кол.: П. Сохань (голова), О. Маврін (заст. гол.), Д. Бурім (відпов. секретар) та ін.; упоряд.: Д. Бурім, О. Маврін, Я. Федорук. Київ: Укр. письменник, 2011. 416 с.

² *Сохань П.* Вступне слово//Матеріали до розробки концепції діяльності Ін-ту укр. археографії. До Всеукр. наради “Українська археографія сьогодні: проблеми і перспективи”. Київ, 16–18 грудня 1992 р. Київ, 1992. С. 4.

³ Див.: *Бутич І. Л.* Назрілі питання укр. радянської археографії//Українська республіканська конф. з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Київ, 1968. Т. 2: Спеціальні історичні дисципліни. С. 204–220; *Прилепішева Ю. А.* Археографічна діяльність архівних установ України (1945–1991): дис. ... канд. іст. наук: 07. 00. 00/Прилепішева Юлія Анатоліївна. Київ, 2003. 344 с.

⁴ Видання державних архівних установ України 1991–2006: бібліограф. покажчик/упоряд.: С. С. Артамонова, Р. В. Романовський; Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ архівної справи та документознавства. Київ: [б. в.], 2007. 158 с. (Архів. та бібліограф. джерела укр. історичної думки. Вип. 13).

⁵ Селянський рух на Україні, 1569–1647 рр.: зб. док. і матеріалів/Ін-т історії України АН України, Ін-т суспільних наук АН України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України; упоряд.: Г. В. Боряк, К. А. Віслобоков, Т. Ю. Гирич та ін. Київ : Наук. думка, 1993. 532 с.

⁶ Нестор Махно. Крестьянское движение на Украине. 1918–1921. Документы и материалы/Московская высшая школа социальных и экономических наук, Пензенский гос. пед. ун-т им. В. Белинского, Федеральное архивное агентство, Российский гос. военный архив, Российский гос. архив социально-политической истории, Государственный архив РФ, Центральный архив ФСБ РФ, ЦГАВО Украины, Государственный архив Запорожской области, Государственный архив СБУ; под ред. В. Данилова и Т. Шанина. Москва: РОССПЭН, 2006. 1000 с. (Крестьянская революция в России 1902–1922. Документы и материалы/Институт Российской истории РАН, Междисциплинарный академический центр социальных наук (Интерцентр).

⁷ Українська дипломатія: перші кроки на міжнародній арені: каталог виставки архівних док. та раритетних видань/Держ. ком. архівів України, УНДІАСД, ЦДАВО України, МЗС України, Ген. дирекція Київської міської ради з обслуговування іноземних представництв; кер. проекту І. Матяш; упоряд.: Л. Андрієвська, Ю. Кулініч, І. Мага, Н. Маковська, І. Матяш, Л. Приходько. Київ, 2006. 36 с.

⁸ Волинь і Полісся: УПА та запілля, 1943–1944: док. і матеріали/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Вид-во “Літопис УПА”, Головне архів. упр. при КМ України, ЦДАВО України, Держ. архів Рівненської обл.; упоряд.: О. Вовк, І. Павленко; ред. рада: П. Сохань (співголова) Є. Штендера (співголова), Г. Боряк та ін. Київ; Торонто, 1999. 724 с. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія; Т. 2.). Альтернативна назва: Літопис УПА. Том 2.

⁹ Київ у дні нацистської навали: за док. радянських спецслужб/НАН України, Ін-т історії України, Київська держ. адміністрація, Держ. архів Служби безпеки України, ЦДАГО України; редкол.: С. М. Богунов та ін.; упоряд.: Т. В. Вронська та ін. Київ; Львів, 2003. 526 с.

¹⁰ Бабий Яр: человек, власть, история: в 5 кн./редкол.: С. Богунов и др. Киев: Внешторгиздат Украины, 2004. Кн. 1: Историческая топография. Хронология событий/сост.: Т. Евстафьева, В. Нахманович, 2004. 592 с.

¹¹ Архіви окупації. 1941–1944/Держ. ком. архівів України; упоряд.: Н. Маковська; редкол.: Г. Боряк (гол.), С. Богунов, В. Верстюк та ін. Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. Т. 1. 872 с. (Більше не таємно).

¹² Голод в Україні 1946–1947: док. і матеріали/НАН України. Ін-т історії України, Всеукраїнська асоціація дослідників голодоморів в Україні, Східноєвропейський дослідний ін-т ім. В. К. Липинського, ЦДАГО України, ЦДАВО України, Архів МВС України, Архів СБУ України; упоряд.: О. Веселова (голов. упоряд.), Т. Гриценко; А. Огінська, П. Панченко, Р. Пиріг, А. Соловійова, Л. Яковлева; редкол.: В. Смолій (відп. ред.) та ін. Київ, Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1996. 375 с. (Пам’ятки історії України. Джерела новітньої історії. Серія V. Джерела новітньої історії = Monumenta Ucrainae Historica. Fontes Historiae Novissima).

¹³ Документи державних архівів України до 50-ї річниці входження Криму до складу України/Держ. ком. архівів України, ЦДАГО України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного, Держ. архів Автономної Республіки Крим. Київ, 2004 [компакт-диск].

¹⁴ Документи до 70-річчя перенесення столиці України з Харкова до Києва/Держ. ком. архівів України, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, ЦДАВО України, ЦДАГО України. Київ, 2004 [компакт-диск].

¹⁵ Конституція України: шлях державотворення (середина XVII ст. – 1996 р.): док. Національного архівного фонду України/Держ. ком. архівів України, ЦДАВО України, ЦДАГО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, Держ. архів Закарпатської обл., Архів Верховної Ради України, Укрінформ. 2006 [компакт-диск].

¹⁶ На скрижалях історії: 3 історії взаємозв’язків урядових структур і громадських кіл України з українсько-канадською громадою в другій половині 1940–1980-ті рр.: зб. док. і матеріалів/НАН України, Ін-т історії України, Фундація укр. спадщини Альберти (Канада), Історико-архів. упр. Міністерства

закордонних справ України, ЦДАГО України, ЦДАВО України, ЦДАМЛМ України; упоряд.: О. Бажан, Ю. Данилюк, П. Тронько; редкол.: П. Тронько (гол.), Ю. Москаль, Г. Боряк та ін. Київ, 2003. 862 с. (Серія “Україна-Канада : історія та сучасність”; Кн. 1).

¹⁷ В ім’я майбутнього нації: док. і матеріали про організацію допомоги українською діаспорою студентам-емігрантам у 1920–2000 рр./Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства, ЦДАВО України, ЦДАГО України, Комісія допомоги українському студентству; упоряд.: В. Сергійчук, В. Роговий; ред. М. Іщенко. Київ: Українська Видавнича Спілка, 2005. 920 с.

¹⁸ Тернистим шляхом до храму: Олесь Гончар в суспільно-політичному житті України, 60 – 80-і рр. ХХ ст.: зб. док. та матеріалів/Ін-т історії України НАН України, ЦДАМЛМ України; упоряд., передм., комент., імен. та геогр. покажч.: П. Т. Тронько та ін.; наук. ред. І. М. Дзюба. Київ: Рід. край, 1999. 303 с.

¹⁹ “Істину встановлює суд історії”: зб. на пошану Ф. П. Шевченка. Київ, 2004. (Архів. та бібліограф. джерела укр. історичної думки; Вип. 10). Т. 1: Джерела/Держ. ком. архівів України, ЦДАВО України, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, УНДІАСД, Ін-т рукопису НБУВ, НАН України, Ін-т археології України, Ін-т історії України; упоряд.: С. Батуріна, Г. Боряк, Л. Дубровіна, І. Корчемна, І. Матяш, О. Титаренко; відп. ред.. Г. Боряк. Київ, 2004. 781 с. (Архів. та бібл. джерела укр. історичної думки; Вип. 10).

²⁰ Петрів Всеволод. Військово-історичні праці. Листи/Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства, ЦДАВО України, ЦДАГО України, УВАН у США; редкол.: В. Сергійчук (гол.), ред.: Н. Радванська О. Біланюк, Л. Винар та ін. Київ: Українська Видавнича Спілка, 2004. 628 с.

²¹ Русова Софія. Мемуари. Щоденник/Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства, ЦДАВО України, ЦДАГО України, УВАН у США; упоряд.: В. Сергійчук; ред. М. Іщенко, О. Біланюк, Л. Винар та ін. Київ: Поліграфкнига, 2004. 544 с.

²² Петлюра С. Статті. Листи. Документи. Т. 4/Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства, ЦДАВО України, ЦДАГО України. Київ: ПП Сергійчук М. І., 2006. 704 с.

²³ Колективізація і голод на Україні 1929–1933: зб. док. і матеріалів/АН України, Ін-т історії України, Археографічна Комісія, Головне архів. упр. при КМ України, ЦДАЖР України; упор.: Г. М. Михайличенко, Є. П. Шаталіна; ред. кол.: С. В. Кульчицький (відп. ред.), Б. В. Іваненко, Ю. Ю. Кондуфор та ін. Київ: Наукова думка, 1992. 733 с.

²⁴ Голод 1921–1923 років в Україні: зб. док. і матеріалів/АН України, Ін-т історії України, Археографічна Комісія, Головне архів. упр. при КМ України, ЦДАВО України; упоряд.: О. М. Мовчан, А. П. Огінська, Л. В. Яковлева; відп. ред. С. В. Кульчицький. Київ: Наукова думка, 1993. 237 с.

²⁵ “Ми б’ємо в Великий дзвін...” Голодомор 1932–1933 рр. очима укр. діаспори: док. з фондів ЦДАВО України/Держ. ком. архівів України, ЦДАВО України; упоряд.: Н. М. Маковська (кер.) та ін. Київ: Вид-во “Торобець”, 2008. 224 с.

²⁶ Німці в Україні. 20–30-ті рр. ХХ ст.: зб. док. державних архівів України/НАН України, Ін-т національних відносин і політології, Ін-т історії України, ЦДАВО України; упоряд.: Л. В. Яковлева, Б. В. Чирко, С. П. Пишко. Київ, 1994. 243 с.

²⁷ Греки на українських теренах: Нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти/НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України; упоряд.: М. Дмитрієнко, В. Литвин, В. Томазов, Л. Яковлева, О. Ясь; вступ. стаття В. Смоля. Київ: Либідь, 2000. 488 с.

²⁸ *Кот С., Нестуля О.* Українські культурні цінності в Росії: Перша спроба повернення. 1917–1918/Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при КМ України, НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Фондація ім. Олега Ольжича. Київ: Соборна Україна, 1996. 320 с. (Повернення культурного надбання України : Док. свідчать; Вип. 1).

²⁹ Українські культурні цінності в Росії: на шляху до діалогу. 1926–1930: зб. док./Держ. служба контролю за переміщенням культурних цінностей через кордон, НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Полтавський ун-т споживчої кооперації; упоряд.: О. Нестуля, С. Нестуля; редкол.: О. Федорук, В. Артеменко, В. Врублевська та ін. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2002. 332 с. (Серія “Повернення культурного надбання України : Док. свідчать”; Вип. 3).

³⁰ Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943): дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, НБУВ, Держ. ком. архівів України, ЦДАВО України; уклад.: Л. Дубровіна, Н. Малолетова; редкол.: О. Онищенко (гол.), Г. Боряк, Л. Дубровіна та ін. Київ, 2004. 813 с. (Бібліотеки України під час Другої світової війни).

³¹ Нагороди України. Історія, факти, Док.: у 3 т./НАН України, Ін-т історії України, Ін-т національних відносин і політології, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, ЦДАВО України; авт. кол.: Д. Табачник (кер.), І. Безгін, В. Бузало, М. Дмитрієнко, І. Курас, В. Куценко, Л. Яковлева; ред. кол.: Д. Табачник (кер.), Я. Ісаєвич, М. Котляр та ін. Київ: Українознавство, 1996. Т. 1: Передмова. Першопочатки нагородної справи в Україні. Перші нагороди України. За межами Батьківщини. 247 с.; Т. 2: Орден Трудового Червоного Прапора Укр. СРР, 1921–1933 рр. Виникнення і становлення нагородної системи радянської доби. Нездійсні проекти. 344 с.; Т. 3: Нагороди незалежної України. Нагороди Президента України. Статистичні відомості. Реєстри нагороджених. Бібліографія з фалеристики. 376 с.

³² Гроші в Україні: Факти і Документи/НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України; авт. кол.: М. Дмитрієнко (кер.), В. Литвин, В. Ющенко, Л. Яковлева. Київ: Фірма “ARS-Ukraine”, 1998. 456 с.

³³ Укр. національно-визвольний рух. Березень–листопад 1917 року: Документи і матеріали/НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Дослідний Ін-т сучасної укр. історії (Філадельфія); упоряд.: В. Верстюк (кер.), В. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Т. Осташко, Т. Пустовіт, І. Хміль, О. Щусь, Л. Яковлева; відп. ред. В. Верстюк. Київ: Вид-во Олени Теліги, 2003. 1024 с. (Серія “Джерела до вивчення історії Укр. революції”).

³⁴ Українська Центральна Рада. Документи і матеріали: у 2 т./НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України; упоряд.: В. Верстюк (кер.), О. Бойко, Ю. Гамрецький, Г. Михайличенко, А. Огінська, Т. Осташко, В. Устименко, Є. Шаталіна, О. Щусь, Л. Яковлева; редкол.: В. Смолій (відп. ред.), В. Верстюк

(заст. відп. ред.), Ю. Гамрецький та ін. Київ: Наукова думка, 1996. (Пам'ятки історії України. Серія V. Джерела новітньої історії = Monumenta Ucrainae Historica. Fontes Historiae Novissima). Т. 1. 4 березня – 9 грудня 1917 р. Київ: Наукова думка, 1996. 589 с.; Т. 2. 10 грудня 1917 р. – 29 квітня 1918 р. Київ: Наукова думка, 1997. 424 с.

³⁵ Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. 1918-1920: Документи і матеріали: у 2-х т., 3 ч./НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Дослідний Ін-т сучасної укр. історії (Філадельфія); упоряд.: В. Верстюк (кер.), Г. Басара-Тилішак, В. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Н. Маковська, О. Михайлова, Т. Осташко, О. Щусь; відп. ред. В. Верстюк. Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006 (Серія “Джерела до вивчення історії Укр. революції”). Т. 1. 688 с.; Т. 2. 744 с.

³⁶ Мирні переговори між Українською державою та РСФСР 1918 р.: Протоколи і стенограми пленарних засідань: зб. док. і матеріалів/НАН України, Ін-т історії України, Ін-т східноєвропейських досліджень, Східноєвропейський дослідний Ін-т ім. В. К. Липинського (США), Головне архів. Упр. при КМ України, ЦДАВО України; упоряд.: О. Лупандін, І. Ралле, Л. Яковлева; редкол.: В. Верстюк (відп. секретар), О. Бойко (відп. секретар) та ін. Київ; Нью-Йорк; Філадельфія: Вид-во М. П. Коць, 1999. 366 с. (Пам'ятки історії України. Джерела новітньої історії. Серія V. Джерела новітньої історії = Monumenta Ucrainae Historica. Fontes Historiae Novissima).

³⁷ Перший Всеукраїнський Православний Церковний Собор УАПЦ, 14–30 жовтня 1921 року: док. і матеріали/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Програма дослідження українських церков Канадського ун-ту (Альбертський Ун-т), ЦДАВО України; упоряд.: Г. Михайличенко, П. Сохань (ред.), Л. Пилявець, І. Преловська. Київ; Львів, 1999. 559 с.

³⁸ *Наріжний С.* Українська еміграція: Культурна праця української еміграції. 1919–1939: Матеріали, зібрані С. Наріжним до частини другої/Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при КМ України, Фондація ім. Олега Ольжича, Головне архів. Упр. при КМ України, ЦДАВО України; упоряд.: Л. Яковлева (кер.), Г. Михайличенко, А. Огінська. Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 1999. – 272 с.

³⁹ Виставка “Симон Петлюра – лицар Укр. революції”. До 125-річчя від дня народження. Нац. музей історії України. 18 трав. – 1 верес. 2004 р.: ілюстрований каталог/Нац. музей історії України; Б-ка ім. Олега Ольжича; ЦДАВО України та ін.; упоряд.: О. Кучерук, Н. Ковтанюк, Т. Ралдугіна. Київ, 2004. 16 с.

⁴⁰ Док. про Шовгенових та Теліг у фондах Центрального державного архіву вищих органів влади і упр. України: покажчик/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, ЦДАВО України; упоряд.: Н. Маковська, Н. Миронець, Н. Московченко; редкол.: П. Сохань (гол.), Д. Бурім, І. Гирич та ін. Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. 152 с.

⁴¹ *Чикаленко Є. Х.* Листування. 1902–1929 роки/Євген Чикаленко, Володимир Винниченко/упоряд., авт. передм. Н. Миронець; ред. Л. Марченко; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, ЦДАВО. Київ: Темпора, 2010. 447 с.

⁴² Сільське господарство УРСР та його наукове забезпечення у 1940–1946 роках: зб. док. і матеріалів/Національна академія аграрних наук України, Держ. наукова сільськогосподарська б-ка, Центральний держ. архів вищих органів влади та упр. України; уклад.: М. В. Присяжнюк та ін.; під заг. ред. М. В. Присяжнюка. Київ: Нілан, 2012. 754 с. (Історико-бібліографічна серія “Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії”; кн. 62).

⁴³ *Кашеварова Н., Малолетова Н.* Деятельность Оперативного штаба рейхссляйтера Розенберга в оккупированной Европе в период Второй мировой войны: справочник-указатель архивных документов из киевских собраний/НАН Украины, Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского; Госкомархив Украины; ЦГАВОВ Украины, Министерство культуры и туризма Украины, Государственная служба по контролю над перемещением культурных ценностей через госграницу Украины, Thomson Gale: Primary Source Microfilm and Scholar Resources; науч. руков. проекта Л. Дубровина; науч. консультанти Г. Боряк, Н. Маковская; редкол.: А. Онищенко (председ.), П. Биляш, Г. Боряк и др. Киев: НБУ имени В. И. Вернадского, 2006. 578 с.

⁴⁴ Второй съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины, 17–22 октяб. 1918 г.: Протоколы/Ин-т политических исследований ЦК КПУ; редкол.: Ф. М. Рудич (председ.), И. Ф. Курас, Р. Я. Пирог; В. Ф. Солдатенко. Киев: Украина, 1991. 241 с.

⁴⁵ Комунистична партія України: з'їзди і конференції: довідник/Ін-т політичних досліджень ЦК КПУ; редкол.: Ф. М. Рудич (гол.), І. Ф. Курас, Р. Я. Пиріг; В. Ф. Солдатенко. Київ: Україна, 1991. 478 с.

⁴⁶ Третій з'їзд Комунистичної партії (більшовиків) України: 1–6 берез. 1919 р./ЦДАГО України; редкол.: С. І. Гуренко (гол.) та ін. Київ: Парламентське Вид-во, 2002. 255 с.

⁴⁷ Четверта конференція Комунистичної партії (більшовиків) України, 17–23 берез. 1920 р.: стенограма/ЦДАГО України; редкол.: С. І. Гуренко (гол.) та ін.; упоряд.: В. С. Лозицький та ін. Київ: Вид. дім “Альтернативи”, 2003. 526, [1] с.

⁴⁸ *Лозицький В. С.* Політбюро ЦК Компартії України: історія, особи, стосунки, 1918–1991/Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Генеза, 2005. 366 с.

⁴⁹ М. О. Скрипник. Вибрані твори/Ін-т політичних досліджень ЦК КПУ; упоряд.: М. І. Панчук (кер.), В. Ю. Мельниченко, А. А. Солойова, Ю. І. Шаповал та ін. Київ, 1991. 617 с.

⁵⁰ У лещатах тоталітаризму: у 2 ч./НАН України, Ін-т історії України. Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: [б. в.], 1996. Ч. 1: (1936–1944 рр.)/упоряд.: Р. Я. Пиріг та ін.; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. 1996. 144 с.; У лещатах тоталітаризму: у 2 ч./НАН України, Ін-т історії України, Центр. держ. архів громадських об'єднань України. Київ: [б. в.], 1996. Ч. 2: (1944–1956 рр.)/упоряд.: Р. Я. Пиріг та ін.; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. 1996. 245 с.

⁵¹ За сценарієм ДПУ (Кримінальна справа “Українська революційно-демократична спілка”): док. і матеріали/Ін-т історії України НАН України та ін.; наук. ред. П. Т. Тронько; Р. Я. Пиріг; упоряд.: Т. Ф. Григор'єва. Київ, 2004. 453 с.

⁵² Чорнобиль: проблеми здоров'я населення: у 2 кн./Ін-т історії України НАН України та ін. Київ, 1995. Кн. 1./упоряд.: Н. П. Барановська та ін.; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. 1995. 259 с.; Кн. 2./упоряд.: Н. П. Барановська та ін.; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. 1995. 239 с.

⁵³ Пам'ять Биківні: док. та матеріали/Ін-т історії України НАН України та ін.; упоряд.: О. Г. Бажан; редкол.: П. Т. Тронько (гол.) та ін. Київ: Рідний край, 2000. 319 с.

⁵⁴ Голодомор 1932–1933 років в Україні: злочин влади – трагедія народу: док. і матеріали/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України; кол. упоряд.: В. С. Лозицький (кер.) та ін. Київ: Генеза, 2008. 504 с.

⁵⁵ Михайло Грушевський: між історією та політикою (1920–1930-ті роки): зб. док. і матеріалів/Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, ЦДАГО України; упоряд.: Р. Я. Пиріг та ін.; редкол.: П. С. Сохань (гол.) та ін. Київ, 1997. 183 с.

⁵⁶ Петлюра С. В. Невідомі листи з Парижа як політичний заповіт борцям за самостійну Україну/Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства, ЦДАГО України; упоряд.: А. В. Кентій та ін.; ред. М. Шевченко. Київ: Українська Видавнича Спілка, 2001. 91 с.

⁵⁷ Визвольні змагання очима контррозвідника: (Документальна спадщина М. Чеботаріва): науково-док. видання/упоряд.: В. С. Сідак та ін.; ред. Ю. Олійник. Київ: Темпора, 2003. 286 с.

⁵⁸ Коновалець. “Я б'ю в дзвін, щоб зрушити справу ОУН з мертвої точки...”. Невідомі документи Організації Українських Націоналістів. Рік 1930//Документально-наукове видання/передм. А. Кентій, В. Лозицький. Київ: Темпора, 2003. 272 с.

⁵⁹ Національні відносини в Україні у ХХ ст.: зб. док. і матеріалів/НАН України, Ін-т національних відносин і політології; упоряд.: М. І. Панчук та ін.; редкол.: І. Ф. Курас (гол.) та ін. Київ: Наук. думка, 1994. 557 с.

⁶⁰ Провісники свободи, державності і демократії: док. і матеріали. До 20-ї річниці створення Народного Руху України/НАН України, Ін-т історії України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України; кол. упорядн.: В. С. Лозицький (кер.), О. В. Бажан, С. І. Власенко, А. В. Кентій. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2009. – 454 с.

⁶¹ Друга світова війна в документах ЦДАГО України (1939–1945 рр.): тематичний показчик/упоряд.: Т. Грищенко, І. Коварова, В. Мазур та ін. Київ, 1998. 54 с.

⁶² Кентій А. В. Українська повстанська армія в 1942–1943 рр./НАН України, Ін-т історії України та ін.; відп. ред. С. В. Кульчицький. Київ, 1999. 285 с.

⁶³ Кентій А. В. Українська Повстанська Армія в 1944–1945 рр./НАН України, Ін-т історії України та ін.; відп. ред. С. В. Кульчицький. Київ, 1999. 218 с.

⁶⁴ Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні док. ЦК Компартії України 1943–1959/упоряд.: О. Вовк та ін.; співгол. ред. ради: П. Сохань, П. Потічний; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ; Торонто: Літопис УПА, 2001. 652 с.: іл. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія; т. 3).

⁶⁵ Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. 1943–1959/співгол. ред. ради: П. Сохань, П. Потічний; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Літопис УПА, 2001. Кн. 1: 1943–1945/упоряд.: А. Кентій та ін. [Б. м.]: [б. в.], 2002. 598с. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія; т. 4).

⁶⁶ Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. 1943–1959/співгол. ред. ради: П. Сохань, П. Потічний; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Літопис УПА, 2001. – Кн. 2: 1946–1947/упоряд.: А. Кентій та ін. [Б. м.]: [б. в.], 2002. 571 с. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія; т. 5).

⁶⁷ Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні Док. ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. 1943–1959/упоряд.: А. Кентій та ін.; ред.: П. Сохань та ін.; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Вид-во “Літопис УПА”, Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Літопис УПА, 2002. Кн. 3: 1948. [Б. м.]: [б. в.], 2003. 510 с. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія ; т. 6).

⁶⁸ Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні Док. ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. 1943–1959/упоряд.: А. Кентій та ін.; ред.: П. Сохань та ін.; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Вид-во “Літопис УПА”, Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Літопис УПА, 2002. Кн. 4: 1949–1959/упоряд.: А. Деркач та ін. [Б. м.]: [б. в.], 2003. 713 с. (Літопис Укр. Повстанської Армії. Нова серія; т. 7).

⁶⁹ Док. і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського та ін.; редкол.: В.Верига та ін. Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2005. Т. 1: 1927–1930/упоряд.: Ю. Черченко, О. Кучерук, 2005. 479 с.

⁷⁰ *Кентій А.* Збройний чин Українських Націоналістів, 1920–1956: історико-архів. нариси. Київ: [Б. в.], 2005. Т. 1: Від Укр. Військової Організації до Організації Українських Націоналістів, 1920–1942//Держ. ком. архівів України, Центральний держ. архів громадських об'єднань України; наук. ред.: Г. В. Папакін. 2005. 330 с.

⁷¹ Україна партизанська, 1941–1945: Партизанські формування та органи керівництва ними/авт.-упоряд.: В. С. Лозицький (кер.) та ін.; редкол.: В. А. Смолій (гол.) та ін.; Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Парламентське Вид-во, 2001. 319 с.

⁷² Від Полісся до Карпат: Карпатський рейд Сумського партизанського з'єднання під командуванням С. А. Ковпака (червень–вересень 1943 р.): очима учасників, мовою документів/ЦДАГО України; упоряд.: А. В. Кентій, В. С. Лозицький; редкол.: І. Ф. Курас (гол.) та ін. Київ: Парламентське Вид-во, 2005. 302 с.

⁷³ Кентій А. В., Лозицький В. С. Війна без пощади і милосердя: Партизанський фронт у тилу вермахту в Україні, 1941–1944/Центральний держ. архів громадських об'єднань України. Київ: Генеза, 2005. 407 с.

⁷⁴ “...Создавать невыносимые условия для врага и всех его пособников...”. Красные партизаны Украины, 1941–1944: малоизученные страницы истории. Документы и материалы/авт. сост.: А. Гогун, А. Кентий. Киев: Украинский издательский союз, 2006. 430 с.

⁷⁵ Родня. Полиция и партизаны, 1941–1944. На примере Украины/авт.-сост.: А. Гогун, И. Дерейко, А. Кентий; редкол.: В. Лозицкий, С. Кокин, А. Лысенко. Киев: Украинский издательский союз, 2011. 576 с.

⁷⁶ Партизанская война на Украине: Дневники командиров партизанских отрядов и соединений, 1941–1944/сост.: О. В. Бажан, С. И. Власенко, А. В. Кентий, Л. В. Легасова, В. С. Лозицкий (рук.). Москва: Центрполиграф, 2010. 670 с.

⁷⁷ Винниченко й українська соціал-демократія/упоряд. та авт. передм.: В. С. Лозицький. Київ: Парламентське Вид-во, 2008. 280 с.

⁷⁸ Українська політична еміграція 1919–1945: Док. і матеріали/Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, ЦДАГО України; кол. упоряд.: В. С. Лозицький (кер.), О. В. Бажан, С. І. Власенко, А. В. Кентій. Київ: Парламентське Вид-во, 2008. 928 с.

⁷⁹ Книга Київського підкоморського суду (1584–1644)/АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Археографічна комісія, Центральний держ. історичний архів України в м. Києві; підгот. до видання: Г. В. Боряк, Т. Ю. Гирич, Л. З. Гісцова, В. М. Кравченко, В. В. Німчук, Г. В. Сергійчук, В. В. Страшко, Н. М. Яковенко. Київ, 1991. 344 с.

⁸⁰ Актова книга Житомирського гродського уряду 1611 року/підгот.: А. М. Матвієнко, В. М. Мойсієнко/НАН України, Ін-т укр. мови, Житомирський держ. педагогічний ун-т, ПівнічноУкр. діалектологічний центр, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Житомир, 2002. 392 с. (Пам'ятки укр. мови).

⁸¹ Акти Житомирського гродського уряду: 1590 р., 1635 р./підгот.: В. М. Мойсієнко; відп. ред.: В. В. Німчук; НАН України, Ін-т укр. мови, Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка та ін. Житомир, 2004. 249 с.

⁸² Руська (Волинська) метрика: Регести док. Коронної канцелярії для українських земель (Волинське, Київське, Брацлавське, Чернігівське воеводства), 1569–1673/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України та ін.; упоряд.: Г. Боряк та ін.; передм. Патриції Кеннеді Грімстед. Київ, 2002. 982 с.

⁸³ Володимирський гродський суд. Подокументі описи актових книг. Вип. 1: справи 1–5: 1566–1570/укладач: Г. Сергійчук; наукова ред.: Г. Боряк, Л. Демченко; Держ. ком. архівів України. Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2002. 228 с. (Серія “Архів. зібрання України. Спеціальні довідники”.

⁸⁴ Київський центральний архів давніх актів, 1852–1943: у 2 т./Держ. ком. архівів України, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2002. Т. 1: 1852–1921/упоряд.: Л. М. Муравцева та ін. 2002. 453 с.

⁸⁵ Історія Теофіпольщини. Історичний нарис та зб. док. Центрального державного історичного архіву України, м. Київ. Т. 1. Давні акти/автор історичного нарису: І. А. Стасюк; упоряд.: В. Л. Бабкіна, О. Г. Полегайлов, Г. С. Сергійчук, В. В. Страшко, Л. А. Сухих, Д. П. Шовковий; за ред. О. В. Марущак; Центральный держ. історичний архів України, м. Київ, Теофіпольська районна спілка краєзнавців, Теофіпольський відділ Центру дослідження історії Поділля та Південно-Східної Волині Ін-ту історії України НАН України. Хмельницький, 2003. 576 с.

⁸⁶ Сметные книги города Чугуева 1692–1695 гг./Харьковский частный музей городской усадьбы, Центральный государственный исторический архив Украины, г. Киев, Государственный архив Харьковской области; ред. совет: О. С. Гнездило, А. Ю. Гриппа, В. Л. Маслийчук, Л. М. Момот, А. Ф. Парамонов. Харьков, 2010. 130 с. (Слобожанские родоводы).

⁸⁷ Архів Коша Нової Запорозької Січі. 1734–1775. Корпус док.. Т. 1/упоряд.: Л. З. Гісцова (ст. упоряд.), Д. Л. Автономов, Є. І. Дрозд, Х. Г. Лашенко, А. Ю. Омельченко, О. Г. Полегайлов, В. В. Стафійчук, Л. А. Сухих. Київ, 1998. 696 с.

⁸⁸ Архів Коша Нової Запорозької Січі. 1734–1775. Корпус док.. Т. 2/упоряд.: Л. З. Гісцова, Л. Я. Демченко, Т. Л. Кузик, Л. М. Муравцева, Л. А. Сухих. Київ, 2000. 752 с.

⁸⁹ Архів Коша Нової Запорозької Січі. 1734–1775. Корпус док.. Т. 3/упоряд.: Л. З. Гісцова (ст. упоряд.), Л. Я. Демченко, Т. Л. Кузик, Л. М. Муравцева, Л. А. Сухих; Держ. ком. архівів України. Центральный держ. історичний архів України, м. Київ, Національна академія наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Археографічна комісія. Київ, 2003. 952 с. (Серія “Джерела з історії українського козацтва”).

⁹⁰ Архів Коша Нової Запорозької Січі. 1734–1775. Корпус док.. Том 4/редкол.: П. С. Сохань (гол.), Г. В. Боряк, В. А. Брехуненко та ін.; Держ. ком. архівів України, Центральный держ. історичний архів України, м. Київ. НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Археографічна комісія. Київ, 2006. 888 с.

⁹¹ Архів Коша Нової Запорозької Січі. 1734–1775: Корпус док.. Т. 5: Реєстр Війська Запорозького Низового 1756 року/редкол.: П. С. Сохань (гол.), Г. В. Боряк, В. А. Брехуненко, І. Л. Бутич, Д. В. Бурім, Л. З. Гісцова та ін.; упоряд.: Л. З. Гісцова (ст. упоряд.), Л. Я. Демченко, Т. Л. Кузик, Л. М. Муравцева; наук. ред. тому: І. Л. Бутич; Держ. ком. архівів України. Центральный держ. історичний архів України, м. Київ. Національна академія наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Київ, 2008. 528 с.

⁹² Універсали Івана Мазепи. 1687–1709/упоряд.: І. Бутич; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Наукове товариство ім. Т. Шевченка, Центральный держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2002. 758 с., іл. (Серія “Універсали українських гетьманів”. Вип. 1. Матеріали до українського дипломатарію).

⁹³ Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687)//Матеріали до українського дипломатарію/Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Наукове товариство

ім. Т. Шевченка, Центральний історичний архів України, м. Київ. Київ; Львів, 2004. 1088 с.

⁹⁴ Універсали Павла Полуботка (1722–1723)/упоряд.: В. Риневич; ред. кол.: П. Сохань (гол.), Г. Боряк, В. Брехуненко, Д. Бурім, Я. Дашкевич, О. Коваленко та ін.; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Чернігівський держ. педагогічний ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2008. 720 с.

⁹⁵ Петро Калнишевський та його доба: зб. док. та матеріалів/ред. колегія: І. М. Річняк, П. С. Сохань, О. С. Кучерук, Д. І. Кулиняк, О. О. Маврін; упоряд.: В. В. Грабовський, В. І. Мільчев, І. Л. Синяк; ВсеУкр. благодійний фонд ім. Петра Калнишевського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2009. 432 с.

⁹⁶ “Пакти і Конституції” Укр. козацької держави (до 300-річчя укладення)/відп. ред.: В. А. Смолій; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб; НАН України, Ін-т історії України, Національна б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. архівна служба України, Центральний держ. історичний архів, м. Київ. Львів: Світ, 2011. 440 с.

⁹⁷ Національно-визвольна війна в Україні. 1648–1657. Зб. за документами актових книг/кер. проекту О. В. Музичук; упор.: Л. А. Сухих, В. В. Страшко; Держ. ком. архівів України, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 2008. 1011 с.

⁹⁸ Батурин: сторінки історії. Зб. док. і матеріалів/ред. колегія: О. Б. Коваленко, (голова редколегії), Г. В. Боряк, Р. Б. Воробей, В. О. Дятлов, Л. А. Дубровіна, З. Когут, І. Б., Матяш, О. П. Моця, О. В. Музичук та ін.; упор.: О. Б. Коваленко (кер. групи упорядників), О. В. Гринь, Л. Я. Демченко, Г. С. Доманова, Л. Г. Кіяшко, В. П. Коваленко та ін.; Чернігівський держ. педагогічний ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Чернігівське відділення Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Ін-т історії НАН України, Нац. історико-культурний заповідник “Гетьманська столиця”, Ін-т рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського НАН України, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ, Держ. архів Чернігівської обл. та ін. Чернігів, 2009. 786 с.

⁹⁹ Именные списки казаков украинских полков, проходящих войсковую службу в 1784–1785 гг./редкол. и авт. сост.: А. Ю. Гриппа, В. Л. Маслийчук, А. Ф. Пармонов. Харьков: Харьковский частный музей городской усадьбы, 2012. 195 с.

¹⁰⁰ Правобережна шляхта. Кінець XVIII – перша половина XIX ст.: Список шляхти Волинської, Київської та Подільської губерній, дворянські права якої перевірила Центральна ревізійна комісія/авт.: С. Лисенко, Е. Чернецький; Держ. ком. архівів України. Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Біла Церква, 2002. 396 с. (Серія “Архів. зібрання України: Спеціальні довідники”).

¹⁰¹ Легітимована правобережна шляхта (кінець XVIII – середина XIX ст.)/уклад.: С. Лисенко, Є. Чернецький/Держ. ком. архівів України. ЦДІАК України. у 5-ти т. Біла церква: Вид. О. Пшонківський, 2006. Т. II: Список

легітимованої шляхти Київської губернії. 224 с.; Т. III: Список легітимованої шляхти Волинської губернії. 240 с.; Т. IV: Список легітимованої шляхти Волинської губернії. 224 с.; Т. V: Список легітимованої шляхти Волинської губернії. 240 с.

¹⁰²Правобережний гербівник. Т. 1: Шляхта Васильківського, Таращанського та Звенигородського повітів/Держ. ком. архівів України, ЦДІАК України, Держархів Київської обл., Наукове товариство ім. братів Вацлава та Едварда Руликівських, Товариство охорони старожитностей Київщини, Білоцерківська міська централізована система, Білоцерківський краєзнавчий музей; уклад. Є. Чернецький. Біла Церква, 2006. 160 с.

¹⁰³Кістяківський О. Ф. Щоденник. 1874–1879: у 2-х т. Т. 1: 1874–1879/упоряд.: В. С. Шандра (ст. упоряд.), М. І. Бутич, І. І. Глизь, О. О. Франко. Київ, 1994. 646 с.; Т. 2: 1880–1885/упоряд.: В. С. Шандра, М. І. Бутич, І. І. Глизь, О. О. Франко. Київ, 1995. 584 с.

¹⁰⁴Сергій Подолинський. Листи та Док./упоряд.: Р. Сербин, Т. Слюдинова; Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ: [б. в.], 2002. 422 с.

¹⁰⁵Панакин Г. В. Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина: історико-архів. нариси/за ред.: Г. В. Боряка; Держ. ком. архівів України, Центральний держ. історичний архів, м. Київ. Київ, 2003. 280 с.

¹⁰⁶Листування Михайла Грушевського/ред.: Любомир Винар; упор.: Г. Бурлака, Н. Ливенко; Українське історичне товариство, Національна академія наук України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ; Нью-Йорк; Париж; Львів; Торонто, 2006. 718 с.; іл. (Епістолярні джерела грушевськознавства. Т. III).

¹⁰⁷Перапіска М. В. Доўнар-Запольскага з дзеячамі навукі Украіны (1893–1908 гг.): навук. выданне/склад.: В. М. Лебедзева і інш., рэд. кал.: А. В. Баранаў і інш.; Цэнтралны дзяржаўны гістарычны архів Украіны ў Кіеве, Гомельск. дзярж. ун-т імя Ф. Скарыны (Навук.-дасл. ін-т гісторыі і культуры усходнеславянскіх народаў). Гомель: Гомельск. дзярж. ун-т імя Ф. Скарыны, 2005. 170 с.

¹⁰⁸Гаркавец О. Вірмено-кипчацькі рукописи в Україні, Вірменії, Росії: каталог/НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Ін-т сходознавства ім. Агатангела Кримського, Центральний держ. історичний архів України, м. Київ. Київ, 1993. 328 с.

¹⁰⁹Каталог стародрукованих книг, що зберігаються у Центральному державному історичному архіві України у м. Києві (ЦДІАК України). 1494–1764 рр./упоряд.: Г. В. Боряк, О. Г. Полегайлов (ст. упоряд.), І. О. Ціборовська-Римарович. Київ, 1999. 266 с.

¹¹⁰Україна на стародавніх картах: кінець XV–перша половина XVII ст./М. Вавричин, Я. Дашкевич, У. Кришталович; редкол.: Я. Дашкевич (гол.) та ін.; пер. з англ. Л. Герасимчук. Київ: ДНВП "Картографія", 2013. 1 атл. (207 с.): кольор. (Пам'ятки картографії України).

¹¹¹Сковорода Г. С. Ізраїльський Змій /ЦДІАК; упор. Г. В. Путова. Харків: Харківський приватний музей міської садиби, 2012. 172 с.

¹¹²"Селянський рух на Україні 1569–1647 рр. Зб. док. і матеріалів"/упоряд.: Г. Боряк, К. Віслобов, Т. Гирич та ін.; відп. ред. М. Крикун. Київ, 1993. 534 с.

¹¹³У півстолітніх змаганнях. Вибрані листи до Кирила Студинського (1891–1941)/упоряд.: О. Гайова, У. Єдлінська, Г. Сварник. Київ, 1993. 768 с.

¹¹⁴Крип'якевич І. Львівська Русь в першій половині XVI ст.: дослідження і матеріали/упоряд.: М. Капраль. Львів, 1994. 391 с.

¹¹⁵Михайло Грушевський. Щоденник (1888–1894 рр.)/упоряд.: Л. Зашкільняк. Київ, 1997. 264 с.

¹¹⁶Економічні привілеї міста Львова XV–XVIII ст.: привілеї та статuti ремісничих цехів і купецьких корпорацій/упоряд.: М. Капраль. Львів, 2007. LI, 816 с., 8 іл.

¹¹⁷Привілеї міста Львова XIV–XVIII ст./упоряд.: М. Капраль. Львів, 1998. 640 с.

¹¹⁸Привілеї національних громад міста Львова XIV–XVIII/упоряд.: М. Капраль. Львів, 2000. 576 с.

¹¹⁹Митрополит Андрей Шептицький. Церква і церковна єдність у спадщині митрополита. Зб. док. і матеріалів/упоряд.: О. Гайова. Т. I. Кн. 1. Львів, 1995. 524 с.

¹²⁰Митрополит Андрей Шептицький. Життя і діяльність. Церква і суспільне питання. Док. і матеріали 1899–1944/упоряд.: А. Кравчук. Львів, 1999. Т. 2. Кн. 2. 1096 с.

¹²¹Михайло Драгоманов: Док. і матеріали 1841–1994/упоряд.: Г. Болотова, І. Бутич, Н. Грабова та ін. Львів, 2001. 735 с.

¹²²*Зубрицький Д.* Хроніка міста Львова/наук. ред.: Я. Дашкевич, Р. Шуст; перекл. з польськ. І. Сварника; ком. М. Капрала. Львів, 2002. 602 с.

¹²³*Вавричин М., Дашкевич Я., Кришталович У.* Україна на стародавніх картах. Середина XVII–друга половина XVIII ст.: атлас репродукцій. Київ, 2009. 224 с., іл.

¹²⁴*Кришталович У.* Рукописні карти XVI–XIX століть. З фондів Центрального державного історичного архіву, м. Львів. Київ, 2011. 216 с.: іл.

¹²⁵“Головна Руська Рада 1848–1851. Протоколи засідань і книга кореспонденцій/упоряд.: У. Кришталович, І. Сварник. Львів, 2002. 267 с.

¹²⁶Слово Патріарха Йосифа: Док.. Матеріали. Світлина. 1917–1984/ред. кол.: І Хома, Б. Прах, Р. Тереховський, М. Петрович, О. Гайова. Львів, 2003. 240 с.

¹²⁷Митрополит Андрей Шептицький і греко-католики в Росії/упоряд.: Ю. Аввакумов, О. Гайова. Львів, 2004. Кн. 1. Док. і матеріали, 1899–1917. 924 с.

¹²⁸Митрополит Андрей Шептицький. Док. і матеріали 1899–1944/упоряд.: О. Гайова, Р. Тереховський. Львів, 2007. Т. I. Пастирські послання 1899–1914. 1014 с.

¹²⁹Митрополит Андрей Шептицький. Док. і матеріали 1899–1944/упоряд.: О. Гайова, Р. Тереховський. Львів, 2009. Т. II. Пастирські послання 1918–1939. 1248 с.

¹³⁰Митрополит Андрей Шептицький. Док. і матеріали 1899–1944/упоряд.: О. Гайова, Р. Тереховський. Львів, 2010. Т. III. Пастирські послання 1939–1944. 827 с.

¹³¹Листи дітей-сиріт до митрополита Андрея Шептицького/упоряд.: О. Гайова, М. Перун. Львів, 2011. 108 с.: іл.

¹³² Митрополит Андрей Шептицький. Як будувати рідну хату?/упоряд.: О. Гайова, Р. Тереховський; Монастир монахів Студитського уставу. Львів: Свічадо, 2003. 46 с.

¹³³ Мілена Рудницька. Статті, листи, Док./упоряд.: М. Дядюк; відп. ред. М. Богачевська-Хомяк. Львів, 1998. 844 с.: іл.

¹³⁴ Листи Михайла Грушевського до Михайла Мочульського (1901–1933)/упоряд.: Р. Дзюбан; відп. ред. серії Л. Головата. Львів, 2004. 153 с. (за участі Ін-ту франкознавства ЛНУ).

¹³⁵ Нескінчена подорож: Книга пам'яті Ореста Мацюка/уклад.: Г. Сварник, І. Сварник, Б. Якимович. Львів, 2009. 372 с., іл.

¹³⁶ Володимир Гнатюк. Док. і матеріали (1871–1989)/упоряд.: Я. Дашкевич, О. Купчинський, М. Кравець, Д. Пельц, А. Сисецький; відп. ред. О. Купчинський]. Львів, 1998. – 468 с.

¹³⁷ Листи Михайла Грушевського до Кирила Студинського (1894–1931)/упоряд. і археогр. передм.: Г. Сварник]. Львів; Нью-Йорк, 1998. 268 с.

¹³⁸ *Зіморевич Б.* Потрійний Львів: Leopolis Triplex/перекл. з лат. Н. Царьової; комент. І. Мицька; ред. О. Шишка. Львів, 2002. 224 с.

¹³⁹ Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні. Львівська обл./упоряд., наук. ред. і передм.: В. М. Савчак; Львівська обласна держ. адміністрація; Вид. центр “Пам'ять”. Львів: Астролябія, 2008. 688 с.; іл.

¹⁴⁰ Из эпистолярного наследия В. И. Вернадского. Письма украинским академикам Н. П. Василенко, А. А. Богомольцу/АН Украины, АН СССР, Комиссия по разработке науч. наследия академика В. И. Вернадского; сост.: С. Н. Киржаев, В. А. Толстов. Київ, 1991. 48 с.

¹⁴¹ *Довженко О. П.* Господи, пошли мені сили: Щоденник, кіноповісті, оповідання, фольклор. записи, листи, Док./упоряд.: В. Шевчук, Г. Грабович; ред. Е. Соловей. Харків: ФОЛІО, 1994. 652 с.; *Довженко О.* Зачарована Десна: Кіноповість; Україна в огні: Кіноповість; Щоденник (1941–1956)/передм. М. Жулинського; післямова і прим. Р. Корогодського. Київ: Веселка, 1995. 573 с.

¹⁴² Нью. Альбом графічних робіт М. П. Глуценка/упоряд.: М. І. Крячок, М. Д. Ходоровський. Київ, 1992, 21 с.

¹⁴³ Сергій Параджанов: Злет, трагедія, вічність: Твори, листи, документи архівів, спогади, статті, фотографії/упоряд.: Р. М. Корогодський, С. І. Щербатюк. Київ: Спалах ЛТД, 1994. 277 с.

¹⁴⁴ Кінолітопис: Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів і кіносюжетів (черв. 1945–1955): Кінодокументи, що зберігаються у ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного: Довідник/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного; упоряд.: О. І. Селіфонов та ін.; за ред. Н. М. Слончак. Київ, 2002. 483 с.

¹⁴⁵ Кінолітопис: Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіно- і телесюжетів (1956–1965): КіноДок., що зберігаються у ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного: довідник/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного; упоряд.: Л. Б. Пількевич та ін.; за ред.: Н. М. Слончак, В. С. Шульги. Київ, 2003. 619 с.

¹⁴⁶Україна і Друга світова війна: Кінолітопис: Довідник: Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіносюжетів, спецвипусків (1939–1945)/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного; упоряд.: Т. Смельянова; ред. Л. Васько. Київ, 2005. 181 с.

¹⁴⁷Кінолітопис: анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіносюжетів (1896–1939)/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного; упоряд.: Н. Слончак. Київ: [б. в.], 2009. 221 с.

¹⁴⁸Кінолітопис: анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіно- і телесюжетів (1966–1975)/Держ. ком. архівів України, Центральний держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного; упоряд.: О. Дорошенко та ін. Київ: [б. в.], 2010. 921 с.

The archaeological publishing activity of the central state archival institutions of Ukraine during the first 10 years of independence is covered. The focus is on joint editions of archives with domestic academic institutions and higher educational establishments and foreign institutions.

Key words: the central state archival institutions; the archaeological publishing activity; the monuments; the archival and library collections; the epistolary heritage; collections of documents and materials.